

DA

DA

DA

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, 2.7.2008
KOM(2008) 418 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**"Et fornyet tilsagn til et socialt og arbejdsmarkedspolitisk Europa: styrkelse af den åbne
koordinationsmetode for social sikring og social integration"**

{SEK(2008) 2153}
{SEK(2008) 2169}
{SEK(2008) 2170}
{SEK(2008) 2179}

1. INDLEDNING

Denne meddelelse indgår i Kommissionens meddelelse om en "Den nye sociale dagsorden: muligheder, adgang og solidaritet i Europa i det 21. århundrede". Den indeholder forslag til styrkelse af et af de vigtigste redskaber til støtte for den sociale udvikling i EU og medlemsstaterne, nemlig den åbne koordinationsmetode inden for social sikring og social integration (i det følgende benævnt "den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål"). Metoden, der blev iværksat i 2000 som en frivillig selvevalueringsproces, bygger på fælles målsætninger og indgår i en omfattende kombination af lovgivning, finansielle instrumenter (herunder Den Europæiske Socialfond) og koordinationsprocesser (især Lissabonstrategien), som har støttet den sociale samhørighed og solidaritet inden for EU.

I de seneste otte år har medlemsstaterne anvendt den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål til at koordinere deres indsats for at kunne håndtere gamle og nye sociale udfordringer og tilpasse deres sociale sikringssystemer til nye sociale realia. De har fastsat fælles målsætninger og blevet enige om indikatorer, der skal styre deres politikker vedrørende social integration og reformen af pensionsordninger og inden for sundhedspleje og langtidspleje. I hele denne periode har den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål vist sig at være effektiv ved at fremme gensidig læring og et større engagement fra aktørernes side, ved at sætte skub i moderniseringen af de sociale sikringssystemer, skabe mere bevidsthed om de mange forskellige facetter af fattigdom og social udstødelse, etablere en fælles fremgangsmåde over for fælles udfordringer og sætte fokus på nye fælles emner.

Det er imidlertid fortsat en udfordring at opfylde de fælles målsætninger, der handler om bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse, sikring af pensionernes tilstrækkelighed og bæredygtighed samt retfærdig adgang til sundheds- og langtidspleje. En åben koordinationsproces, der bygger på frivilligt samarbejde mellem en lang række forskellige medlemsstater, kan i sagens natur ikke give omfattende resultater i løbet af en begrænset tidsperiode. Der er dog bred enighed om, at der kan og bør gøres mere for at få det fulde udbytte ud af den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål, som illustreret ved en lang række skriftlige og mundtlige indlæg, der er fremkommet inden for Udvalget for Social Beskyttelse og fra alle relevante aktører¹.

Denne meddelelse indeholder forslag om at styrke den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål ved at gøre metoden mere synlig og forbedre arbejdsmetoderne, styrke interaktionen i forhold til andre politikker, fremme de analytiske redskaber og evidensgrundlaget samt styrke medlemsstaternes ansvar gennem peer review, gensidig læring og alle relevante aktørers inddragelse. Styrkelsen vil især kunne opnås ved i samarbejde med medlemsstaterne gradvist at vedtage nogle af de vellykkede metoder, der har været anvendt i forbindelse med Lissabonstrategien. Denne fremgangsmåde, der respekterer subsidiaritetsprincippet og frivilligheden, som kendetegner den åbne koordinationsmetode, vil sætte nyt skub i udviklingen af nationale politikanalyser og -definitioner. Samtidig vil den gøre EU's sociale dimension, som er en integreret del af Lissabonstrategien, mere effektiv og synlig og sikre bedre integration af økonomi-, beskæftigelses- og socialpolitikkerne, sådan som Det Europæiske Råd i marts 2008 havde anmodet om.

¹ [Konsekvensanalysen indeholder nærmere oplysninger.](#)

2. DEN ÅBNE KOORDINATIONSMETODE FOR SOCIALE SPØRGSMÅL: UDVIKLING OG VIGTIGSTE RESULTATER

Den overordnede evaluering af den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål blandt medlemsstater og aktører er overvejende positiv. Metoden anerkendes som et redskab til at fremme udviklingen på det sociale område og som et innovativt instrument i forbindelse med europæisk regeringsførelse². Den har medvirket til at fremme en reformproces og fremkalde en vilje til at samarbejde og lære af hinanden med henblik på at nå frem til de bedste løsninger og opnå social udvikling uden forpligtelsen til at definere "en laveste fællesnævner". I samråd med aktører i civilsamfundet og arbejdsmarkedets parter udarbejder Udvalget for Social Beskyttelse regelmæssigt undersøgelser af den politiske indvirkning og effektiviteten af arbejdsmetoderne, ligesom dette emne også behandles i de uafhængige eksperters regelmæssige rapporter.

Den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål er blevet grundigt reformeret, siden den blev taget i brug i 2000. I 2005 blev de tre koordineringsprocesser (social integration, sikring af tilstrækkelige og bæredygtige pensioner og passende sundheds- og langtidspleje af høj kvalitet) samlet i den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål³. Det Europæiske Råd fastsatte og opdaterede fælles målsætninger og bekræftede deres gyldighed på forårsmødet i 2008 (jf. bilag 1). Udvalget for Social Beskyttelse vedtog indikatorer, der både var overordnede og specifikke for de tre delområder, med henblik på at føre tilsyn med de indbyrdes aftalte målsætninger (jf. bilag 2).

Dertil kommer, at processen var struktureret som en treårig cyklus med forenklede rapporteringsprocedurer. Medlemsstaterne forelægger nationale strategirapporter i løbet af det første år, som sammenfattes i en fælles rapport fra Rådet og Kommissionen om social sikring og social integration. Denne "fælles rapport" indeholder særskilte landeprofiler, som fokuserer på prioriterede emner og nationale udfordringer. De mellemliggende år uden rapporter skal anvendes til en grundig analyse og gensidig læring i forbindelse med de prioriterede emner.

Strømliningen af den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål har ført til øget fokus på politikgennemførelse og positiv interaktion med den fornyede Lissabonstrategi for vækst og beskæftigelse. De nationale rapporter fra 2006 var mere strategiske og fokuserede på et begrænset udvalg af prioriterede og kohærente fremgangsmåder for at nå frem til de fælles målsætninger. I den fælles rapport fra 2007 konkluderedes det, at overvejelser i fællesskab i forbindelse med samtlige fælles målsætninger på det sociale område har bidraget til at forbedre dette politikområdes konsistens og effektivitet. Desuden bidrog den nye cyklus til en grundigere analyse og styrkede indlæringsprocessen i forbindelse med centrale prioriteringer. Den fælles rapport fra 2008, som fokuserer på børnefattigdom, adgang til sundhedspleje, nye behov for langtidspleje, længere arbejdsliv og privatforvaltede pensioner, bekræfter den nye fremgangsmådes mange forskellige aspekter.

² Konsekvensanalysen beskæftiger sig indgående med den videnskabelige og offentlige debat om den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål.

³ Man arbejder bedre, når man samarbejder - En ny ramme for den åbne koordinationsmetode for politikkerne vedrørende social sikring og social integration i EU, KOM(2005) 706 endelig.

3. BEHOV FOR AT STYRKE DEN ÅBNE KOORDINATIONSMETODE FOR SOCIALE SPØRGSMÅL

På trods af de positive resultater i forbindelse med den åbne koordinationsmetode er det fortsat nødvendigt at styrke metoden, især med hensyn til at forbedre opfyldelsen af de fælles målsætninger og gøre bedre brug af de indbyrdes aftalte indikatorer. Til trods for at Det Europæiske Råd i 2000 forpligtede sig til at gøre "en markant indsats for at få udryddet fattigdommen", er der ingen tegn på en samlet nedgang i tallene for fattigdom i EU. 16 % af EU-borgerne (78 mio.) risikerer at blive fattige. Blandt dem er børn endnu mere udsat, med 19 %. Pensionsreformer har ikke fjernet risikoen for, at de kommende generationer får utilstrækkelige pensioner, og der findes stadigvæk uligheder inden for sundhedspleje (kortere levetid, forværret sundhedsstatus for dårligt stillede grupper).

Det er i første række de nationale myndigheders ansvar at finde løsninger på disse problemer i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet. Som det fremgår af resultaterne, har den åbne koordinationsmetode været en katalysator for reform i medlemsstaterne, men den kan blive endnu mere effektiv, hvis man følger nedennævnte fremgangsmåde.

3.1. Forøgelse af det politiske engagement og forbedring af synligheden

Lissabonstrategimodellen

Den fornyede **Lissabonstrategi for vækst og beskæftigelse** med sin fokus på gennemførelse og avancerede ledelsesformer, der involverer medlemsstaterne, Kommissionen, Ministerrådet og Europa-Parlamentet i en partnerskabsstrategi, er både en model og en nøglereference med hensyn til at styrke den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål. Lissabonstrategiens succes i forbindelse med økonomiske og beskæftigelsesmæssige præstationer inden for de seneste få år viser, at et stærkt politisk engagement på højeste niveau, koordinerede reformbestrebelse og peer review kan give konkrete og synlige resultater.

En af de stærke sider ved strategien for vækst og beskæftigelse er, at den bygger på en partnerskabsstrategi og reguleres af en politisk dagsorden, der er vedtaget i fællesskab. Samtidig suppleres dens sofistikerede metodologiske rammer af en kombination af udvalgte indikatorer og kvantitative mål, hvilket gør en nærmere undersøgelse af politikken mere effektiv, gennemsigtig og troværdig. På den baggrund foretager Kommissionen en systematisk evaluering af hvert lands udvikling og kommer med landespecifikke henstillinger og/eller punkter, der skal føres tilsyn med. Disse forslag gør det muligt for medlemsstaterne i Det Europæiske Råd og i Ministerrådet at nå frem til enighed om de bedste politikker, der skal følges på europæisk og nationalt plan. Hvis man lægger vægt på let forståelige mål, fremmer det desuden forståelsen og offentlighedens opmærksomhed med hensyn til processen.

I Kommissionens meddelelse om den åbne koordinationsmetode i 2005 blev betydningen af en positiv interaktion mellem den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål og Lissabonstrategien fremhævet: "*den åbne koordinationsmetode bør således fungere parallelt og i et tæt samspil med den reviderede Lissabon-strategi – og bidrage til gennemførelse af målene for vækst og beskæftigelse, mens programmerne i Lissabonstrategien bør bidrage til at fremme målene for social samhørighed*". Øget vækst og flere job har i sig selv ikke været tilstrækkeligt til at opnå de ønskede resultater med hensyn til fattigdomsbekæmpelse og forbedring af forholdene for de mest sårbare. Af den grund bekræftede Det Europæiske Råd i marts 2008 på ny "betydningen af EU's sociale dimension som en integrerende del af

Lissabonstrategien" og understregede nødvendigheden af yderligere at integrere de økonomiske, beskæftigelsesmæssige og sociale politikker⁴.

Det forekommer derfor logisk gradvist at vedtage nogle af de metoder og fremgangsmåder, der anvendes i henhold til den fornyede Lissabonstrategi for vækst og beskæftigelse i forbindelse med den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål. Det vil styrke effektiviteten i forbindelse med den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål. Det vil styrke gennemførelsen af de nationale politikker i retning af opfyldelsen af fælles sociale målsætninger og øge engagementet og synligheden. Det vil medføre et betydeligt input til Lissabonstrategien i tråd med Det Europæiske Råds konklusioner og sikre en optimal interaktion mellem job, vækst og social- og arbejdsmarkedspolitik. Samtidig vil denne fremgangsmåde være i fuld overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet og den frivillighed, som kendetegner den åbne koordinationsmetode. Det fremgår af andre områder, hvor den åbne koordinationsmetode anvendes (uddannelse og beskæftigelse), og hvor der er fastsat EU-mål, som f.eks. for erhvervsfrekvens, unge, der forlader skolen tidligt, livslang læring, og som bidrager væsentligt til den dynamiske udvikling af Lissabonstrategien.

Fastsættelse af mål

Medlemsstaterne er allerede blevet enige om en række indikatorer inden for social sikring og social integration (jf. bilag 2), og de er tilstrækkeligt pålidelige til at danne basis for indførelsen af kvantitative mål. Det kunne især tages i betragtning, når det handler om "at gøre en markant indsats for at få **udryddet fattigdommen**". Til trods for dette tilsagn, som Det Europæiske Råd afgav i 2000, er der stadig lang vej tilbage. Indførelsen af mål vil medføre ny dynamik, idet målene kan anvendes til at bekæmpe fattigdom generelt set og på særlige former for fattigdom, f.eks. børnefattigdom, der i øjeblikket ligger tre point højere end fattigdomsprocenten for den samlede befolkning (19 i stedet for 16 %), og som vedrører hvert fjerde barn i nogle lande; fattigdom hos personer i beskæftigelse, som rammer 8 % af den erhvervsaktive befolkning og stadig stiger; vedvarende langvarig fattigdom, hvortil der snart kommer pålidelige indikatorer; og fattigdom blandt ældre (over 65 år), hvilket også er en indikator for spørgsmålet om, hvorvidt pensionerne er tilstrækkelige.

Eftersom der er behov for nøje at føre tilsyn med, om fremtidens pensioner er tilstrækkelige, kunne en målsætning for **reformen af pensionsordningerne** relateres til et minimumsniveau for en indkomst, der tilvejebringes gennem pensioner, uanset om de er privat- eller offentligt finansieret. Opfyldelsen af målsætninger inden for **sundhedspleje og langtidspleje** kan understøttes af målsætninger i forbindelse med adgang til og kvaliteten af sundheds- og social pleje. Dertil kommer, at der vil kunne fastsættes mål i relation til sundhedsstatus, f.eks. forøgelsen af den forventede levetid (som varierer blandt medlemsstaterne med op til 13 år for mænd og 7 år for kvinder), og levetid med et godt helbred samt bekæmpelse af spædbarnsdødelighed (i nogle medlemsstater stadigvæk på ca. 10 for hver 1000 levende fødte børn). Sundhedstilstanden er afgørende for aktiv deltagelse på arbejdsmarkedet, længere arbejdsliv og fattigdomsbekæmpelse.

Indførelsen af disse kvantitative mål, støttet af de indbyrdes aftalte indikatorer, og baseret på solide analytiske redskaber vil hjælpe medlemsstaterne med at opretholde et engagement og arbejde mere konkret med at opfylde de fælles målsætninger. Medlemsstaterne vil kunne

⁴ I undersøgelsen af det indre marked (Single Market Review) fra november 2007 blev der også opfordret til en sådan integreret fremgangsmåde, og det blev fremhævet, at en åbning af markederne og sociale reformer kan og bør følges ad. Jf.: Et indre marked for Europa i det 21. århundrede, KOM(2007) 724 endelig af 20.11.2007.

definere nationale mål for dermed at tage højde for deres forskellighed, særlige nationale forhold og forskellige udgangspunkter.

De nationale mål kunne være en del af en **strategi om differentierede retninger**, således at en gruppe lande i en lignende situation eller med lignende problemer kan samarbejde. Denne metode er allerede blevet anvendt i forbindelse med flexicurity (fleksibilitet og sikkerhed) som led i Lissabonstrategien og blev i en vis udstrækning anvendt i en tematisk analyse af børnefattigdom i 2007. Selv om erfaringen stadig er begrænset, tyder noget på, at den er et godt grundlag for en mere skræddersyet analyse og rådgivning inden for det pågældende politikområde, og at det realistisk set kan skabe forbindelse mellem de enkelte medlemsstater og fælles målsætninger. Kommissionen vil i forbindelse med den åbne koordinationsmetode undersøge udarbejdelsen af retninger og fælles principper i lighed med sine forslag om flexicurity, som blev vedtaget af Det Europæiske Råd i december 2007.

Kommissionens henstillinger

Drøftelserne i Udvalget for Social Beskyttelse omfatter en lang række emner om social sikring og social integration. De emner, der indgår i den åbne koordinationsmetode, vil kunne konsolideres yderligere ved at formalisere et eventuelt sammenfald af synspunkter. Kommissionen vil bidrage hertil ved, om nødvendigt, at anvende de **henstillinger**, der bygger på traktatens artikel 211, som fastsætter de **fælles principper**, der danner grundlag for tilsyn og peer review. Politisk accept fra de andre institutioner vil styrke sådanne fælles principper og gøre dem synlige. Kommissionen har til hensigt at udvikle denne fremgangsmåde gradvist ud fra erfaringen fra henstillingen om aktiv inddragelse, som Kommissionen agter at forelægge i oktober 2008 som grundlag for Rådets konklusioner og en beslutning fra Europa-Parlamentet.

Bedre rapportering, kommunikation og formidling

På baggrund af ovennævnte fremgangsmåde **vil Kommissionen øge sin kapacitet med hensyn til at evaluere og føre tilsyn med udviklingen** i EU og på nationalt plan. Det øgede tilsyn bør fremgå af den periodiske fælles rapport fra Rådet og Kommissionen om social sikring og social integration, som danner grundlag for bidraget fra Rådet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerpolitik) til Det Europæiske Råds forårsmøde. Europa-Parlamentet vil blive orienteret regelmæssigt. Desuden vil Kommissionen anvende rapporten om den sociale og arbejdsmarkedsmæssige situation, der hvert år udarbejdes i henhold til traktatens artikel 143 med henblik på at forelægge sin egen evaluering for de andre EU-institutioner af aktuelle tendenser og udviklingen i retning af de fælles målsætninger for at udvide omfanget af den politiske debat og berige denne. Medlemsstaterne opfordres til at fortsætte rapporteringen på integreret vis hvert tredje år af det fremskridt, der opnås inden for den åbne koordinationsmetode, under forbehold af fremtidige drøftelser om Lissabonstrategiens fremtid.

Kommunikation og formidling af resultater vil blive effektiviseret gennem den fortsatte udvikling af en proaktiv kommunikationsstrategi, der trækker på alle muligheder i Progressprogrammet. Det er en fast bestanddel af den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål som en måde, hvorpå man udveksler viden, fremmer "positiv konkurrence" blandt ligestillede og bidrager til fortsat mobilisering og engagement. Kommissionen vil navnlig øge sine bestræbelser på at gøre informationer om resultaterne af den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål bredt tilgængelige, forståelige og nyttige. Den nyreviderede hjemmeside for social sikring og social integration⁵ vil være et vigtigt redskab i den forbindelse.

⁵ http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/social_protection_en.htm.

3.2. Styrkelse af den politiske interaktion i forhold til andre EU-politikker

Mainstreaming

Som det blev understreget i Kommissionens meddelelse om den tværgående og helhedsorienteret nye sociale dagsorden, anerkendes det generelt, at **overvejelser i forbindelse med social- og arbejdsmarkedspolitikken også skal indarbejdes i alle EU-politikker** (f.eks. konkurrence, indre marked, økonomisk politik, sundhed, immigration, handel, landbrug osv.). Kommissionen vil fortsætte sine egne bestræbelser på at udarbejde solide konsekvensanalyser for hvert nyt politikinitiativ, og i den forbindelse være særlig opmærksom på **sociale og arbejdsmarkedspolitiske indvirkninger**. Udvalget for Social Beskyttelse har allerede været mere opmærksom på indarbejdelsen af de sociale og arbejdsmarkedspolitiske målsætninger og har også trukket på den særlige erfaring, der allerede er høstet i EU med hensyn til integrering af ligestillingsaspektet⁶. Kommissionen samarbejder endvidere med Udvalget for Social Beskyttelse om at styrke den fælles kapacitet inden for konsekvensanalyse.

Horisontal koordination

Den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål er i stadig større omfang blevet til et referencepunkt for en lang række sociale og arbejdsmarkedspolitiske emner, der er højt prioriteret af medlemsstaterne, og som berører en lang række politikområder, som f.eks. den sociale og arbejdsmarkedspolitiske indvirkning af migration; social integration af etniske og dårligt stillede minoriteter, herunder romasamfund; fattigdom i landdistrikter; langtidspleje og social integration af handicappede; sociale konsekvenser som følge af klimaændring, miljøforringelse og energiprisudvikling; uddannelsesmæssige skævheder og ulig adgang til efter- og videreuddannelse og livslang uddannelse; finansiell uddannelse og adgang til grundlæggende finansielle tjenester; it-kløft og social udstødelse; aktiv aldring og solidaritet mellem generationerne.

Udbredelsen af den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål på emner af tværgående art har synligt øget dens relevans og indvirkning og banet vejen for en bedre horisontal koordination. Der er etableret et nyttigt samarbejde mellem Udvalget for Social Beskyttelse og andre relevante udvalg, herunder Beskæftigelsesudvalget og Udvalget for Økonomisk Politik, hvilket bør styrkes yderligere. Det samme gør sig gældende for den igangværende proces om udvikling af synergier med politikområder, der er nært beslægtet, som f.eks. den åbne koordinationsmetode for uddannelse og erhvervsuddannelse, EU's sundhedsstrategi⁷ og den europæiske dagsorden for integrering af migranter. Kommissionen vil yderligere udforske, hvordan **koordinationen mellem Udvalget for Social Beskyttelse og andre udvalg** og grupper på højt plan kan styrkes. Den vil også sikre sig, at dens egen interne stående arbejdsgruppe for indarbejdelse af social integration og social sikring arbejder effektivt.

3.3. Styrke de analytiske redskaber

Progress-programmet vil støtte en styrkelse af den **statistiske kapacitet og dataindsamling**, især på områder, hvor der mangler sammenlignelige data, eller de er utilstrækkelige. For eksempel skal de eksisterende undersøgelser på EU-plan tages op igen for bedre at kunne

⁶ I overensstemmelse med traktatens artikel 3, stk. 2, skal Fællesskabet i alle sine aktiviteter tilstræbe at fjerne uligheder og fremme ligestilling mellem mænd og kvinder.

⁷ Indikatoren i Lissabonstrategien for sunde leveår er et eksempel på, hvordan de sociale og arbejdsmarkedspolitiske og økonomiske dimensioner af bedre sundhed er blevet integreret.

håndtere materiel fattigdom (herunder udelukkelse fra informationssamfundet), husstandenes formue, migranternes situation, overgang fra arbejdsliv til pensionering, indsamling af data om forventet levetid efter socioøkonomiske vilkår og for at forbedre tilgængelighed og analyse i forbindelse med data opdelt efter køn.

Progress-programmet vil også yde støtte til undersøgelsen om sundhed, aldring og pensionering og den nye undersøgelse om europæiske husstande såvel som en grundig analyse af specifikke emner, der hjælper medlemsstaterne med at forbedre deres politikker inden for særlige kritiske områder. **Større engagement fra det videnskabelige samfund og tættere forbindelser til andre igangværende forskningsaktiviteter** inden for Kommissionen og internationale organisationer vil yderligere bidrage til at udvikle viden- og evidensbaserede politikker.

3.4. Bedre ejerskab gennem peer review, gensidig læring og alle relevante aktørers inddragelse

Peer review

Peer review har vist sig at være nyttige og udbytterige måder at styrke den gensidige læring på. De bør i højere grad anvendes i den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål og på mere strategisk vis. Bedre baggrundsoplysninger, et stærkere analytisk grundlag og bedre resultatformidling vil bidrage til at udpege god praksis og lette overførslen af politikker. Det vil også være vigtigt at sikre en højere grad af inddragelse i peer review af embedsmænd på lokalt og regionalt plan. Kommissionen undersøger sammen med Udvalget for Social Beskyttelse, hvordan man kan forbedre betingelserne for peer review i 2009-runden.

Nye redskaber til gensidig læring

Progress-programmet yder støtte til at afprøve **nye redskaber til gensidig læring** og udveksle bedste praksis, f.eks. gennem projekter til midlertidig samling og overførsel af viden mellem medlemsstaterne, uddannelse i strategisk planlægning, indarbejdelse af ligestillingsaspektet i andre politikker, koordinering, inddragelse af aktører, tilsyn og evaluering af processen i forbindelse med den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål. Progress kan også bidrage til udarbejdelse af eksperimenter på det sociale og arbejdsmarkedspolitiske område som en måde at afprøve innovative ideer på, inden man påbegynder omfattende sociale og arbejdsmarkedspolitiske programmer, f.eks. inden for mindesteindkomst, børneydelser eller langtidspleje; programmet yder støtte til undersøgelsen, formidlingen og evalueringen i forbindelse med disse projekter vedrørende sociale eksperimenter.

Inddragelse af alle relevante aktører

Regionale og lokale myndigheder bør inddrages på bedre vis i EU-processen vedrørende social sikring og social integration. For øjeblikket er deres inddragelse begrænset i de fleste medlemsstater. En række lande har gjort et betydeligt fremskridt med hensyn til at inddrage civilsamfundet og andre relevante aktører i den politiske planlægningsfase, men det fortsættes kun sjældent i gennemførelsesfasen. Erfaringen viser, at koordineringen og deltagelsen af de relevante aktører i hele den politiske proces er afgørende for en effektiv gennemførelse. Kommissionen foreslår, at disse ledelsesaspekter i højere grad skal indgå i bestræbelserne med hensyn til gensidig læring i forbindelse med den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål. På den baggrund udarbejder Kommissionen vejledende retningslinjer for medlemsstaterne.

4. SAMMENFATNING OG KONKLUSION

For at få det fulde udbytte af den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål indeholder denne meddelelse en række områder, hvor metoden kan forbedres, styrkes eller yderligere udvikles. Disse foranstaltninger tager udgangspunkt i fire målsætninger: for det første forøgelse af det politiske engagement og processens synlighed, for det andet styrkelse af den politiske interaktion i forhold til andre EU-politikker, for det tredje styrkelse af de analytiske redskaber, der støtter processen med henblik på at nå frem til definitionen på kvantitative mål og øge den evidensbaserede politiske beslutningstagning, for det fjerde styrkelse af medlemsstaternes ansvar ved at fremme gennemførelsen og øge den gensidige læring.

For nogle af foranstaltningernes vedkommende er der tale om en konsolidering af gældende praksis. For andre, især fastsættelsen af mål, indebærer det mere grundlæggende ændringer og vil kræve enighed blandt medlemsstaterne og aktørerne. Derfor planlægger Kommissionen en fremgangsmåde med en gradvis tilgang, hvor rækkefølgen og den nødvendige prioritering skal drøftes med medlemsstaterne og andre centrale aktører.

En styrket åben koordinationsmetode for social sikring og social integration vil være et vigtigt bidrag til gennemførelsen af den nye sociale dagsorden og vil støtte det fornyede engagement til et socialt Europa.

MÅLSÆTNINGER FOR DEN ÅBNE KOORDINATIONSMETODE FOR SOCIAL SIKRING OG SOCIAL INTEGRATION

De overordnede mål for den åbne koordinationsmetode for social sikring og social integration skal fremme:

- a) social samhørighed, ligestilling mellem mænd og kvinder og lige muligheder for alle gennem passende, tilgængelige, finansielt bæredygtige, fleksible og effektive sociale sikringsordninger og politikker vedrørende social integration
- b) effektivt og gensidigt samspil med målene fra Lissabon om højere økonomisk vækst, flere og bedre job og større social samhørighed og med EU-strategien for bæredygtig udvikling
- c) god forvaltningsskik, åbenhed og inddragelse af interesserede parter i udformningen, gennemførelsen og overvågningen af politikker.

Følgende mål vedrører de forskellige delområder:

Tiltag af afgørende betydning for udryddelse af fattigdom og social udstødelse, der skal sikre:

- d) adgang for alle til de ressourcer, rettigheder og sociale tilbud, som er en forudsætning for at kunne deltage i samfundet, samtidig med at man løser problemer med udstødelse og bekæmper alle former for forskelsbehandling, der fører til udstødelse
- e) at alle aktivt integreres socialt ved at fremme deltagelse på arbejdsmarkedet og ved at bekæmpe fattigdom og udstødelse
- f) en effektiv koordinering af politikker vedrørende social integration, og at alle niveauer af administrationen og relevante aktører inddrages, herunder de mennesker, der er ramt af fattigdom, endvidere at politikkerne er effektive og indgår i alle relevante offentlige politikker, herunder politikkerne vedrørende økonomi og budget, almen og erhvervsfaglig uddannelse og strukturfondprogrammerne (bl.a. ESF).

Sikring af tilstrækkelige og bæredygtige pensioner:

- g) For at fremme solidaritet og retfærdighed mellem og inden for generationerne skal der være en garanti for tilstrækkelige pensionsindtægter for alle og adgang til en pension, som giver folk mulighed for i en rimelig udstrækning at fastholde deres levestandard, efter at de har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet.
- h) Den finansielle bæredygtighed i offentlige og private pensionsordninger sikres, under hensyntagen til presset på de offentlige finanser og befolkningens aldring og som led i en trestrengt strategi med henblik på de budgetmæssige komplikationer, ved aldring, bl.a. ved at fremme et længere arbejdsliv og en aktiv aldring, ved at sikre en passende og rimelig balance mellem bidrag og ydelser, ved at fremme betalbare pensionsordninger og ved at sørge for sikkerheden i kapitaldækkede og private ordninger.
- i) Pensionsordningerne skal være gennemskuelige og tilpasset behovene og forventningerne hos mænd og kvinder og skal være i overensstemmelse med kravene i moderne samfund i forbindelse med den demografiske aldring og de strukturelle ændringer; folk skal have

den nødvendige information, så de kan planlægge deres tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, og reformer skal gennemføres på grundlag af den bredest mulige enighed.

Sikring af tilgængelig sundhedspleje og langtidspleje af høj kvalitet, som er bæredygtig:

- j) Alle skal have adgang til passende sundhedspleje og langtidspleje, og behovet for pleje må ikke medføre fattigdom og finansiell afhængighed; uligheder med hensyn til adgangen til pleje og sundhedstilstand skal fjernes.
- k) Man skal sørge for kvalitetsforbedringer i sundheds- og langtidsplejen og en tilpasning til samfundets og enkeltpersoners varierende behov og præferencer, bl.a. ved at udarbejde kvalitetsstandarder, der afspejler den bedste internationale praksis, og ved at give mere ansvar til ansatte i sundhedssektoren, patienter og modtagere af pleje.
- l) Man skal sørge for, at en passende sundheds- og langtidspleje af høj kvalitet fortsat kan betales og er bæredygtig ved at fremme en rationel udnyttelse af ressourcer med passende incitamenter for brugere og udbydere, god forvaltningsskik samt koordinering mellem plejesystemerne og institutionerne. Bæredygtighed på lang sigt og kvalitet kræver, at man fremmer en sund og aktiv livsstil og sikrer et velkvalificeret personale i plejesektoren.

**OVERORDNEDE INDIKATORER FOR TILSYN MED DEN ÅBNE
KOORDINATIONSMETODE FOR SOCIALE SPØRGSMAÅL**

1a – Lavindkomstprocent (samlet, børn og ældre) + eksempel på tærskelværdi - EU

Andel af personer med en indkomst på under 60 % af den nationale medianindkomst⁸.

1b – Relativ medianlavindkomstkløft - EU

Forskellen mellem medianindkomsten for personer under lavindkomsttærsklen og selve lavindkomsttærsklen, udtrykt i procent af lavindkomsttærsklen.

1c – Vedholdende lav indkomst (først tilgængelig fra 2010) - EU

Personer med lav indkomst i indeværende år og mindst 2 af de forgangne 3 år.

2 – Ulighed i indkomstfordeling (S80/S20) - EU

Forholdet mellem de samlede indkomster, som de 20 % af landets befolkning med de højeste indkomster tegner sig for, og den indkomst, som de 20 % af landets befolkning med de laveste indkomster tegner sig for.

3 – Forventet levetid med et godt helbred - NAT

Antal år, som en person ved fødslen, ved 45 år og ved 65 år kan forventes at leve med et godt helbred (dvs. ikke begrænset i sine daglige aktiviteter). Skal fortolkes sammen med forventet levealder.

4 – Personer med kort skolegang - EU

Andel af personer mellem 18 og 24, som kun har bestået 10. klasse eller derunder, og som ikke har været i uddannelse eller erhvervsuddannelse i de sidste 4 uger forud for undersøgelsen.

5 – Personer i husstande uden erhvervsaktive - EU

Andel af voksne (18-59 og ikke studerende) og børn, som bor i husstande, hvor ingen arbejder.

6 – Forventede offentlige samlede udgifter på det sociale og arbejdsmarkedspolitiske område - NAT

Aldersrelaterede budgetprognoser for de samlede offentlige udgifter på det sociale og arbejdsmarkedspolitiske område (overførsler til pensioner, sundhedspleje, langtidspleje, uddannelse og arbejdsløshed), nuværende niveau og forventet ændring i BNP.

7a – Relativ medianindkomst for ældre - EU

Medianindkomst for personer over 65 som et forhold af medianindkomsten for personer mellem 0-64.

7b – Samlet kompensationsgrad - EU

Individuelle medianpensioner for de 65-74-årige i forhold til individuelle medianindtægter for de 50-59-årige, med undtagelse af andre sociale ydelser.

8 – Selvrapporteret uopfyldt behov for medicinsk behandling – NAT + udnyttelse af sundhedsplejen - NAT

Samlet selvrapporteret behov for medicinsk behandling, der er uopfyldt som følge af "finansielle hindringer" eller "ventetider" eller "for stor afstand" fordelt på indkomstkventil. Skal analyseres

⁸

Medmindre andet er anført, vedrører fattigdomsindikatorerne i denne liste husstandenes disponible ækvivalensindkomst, der defineres som husstandenes samlede disponible indkomst (under hensyntagen til sociale ydelser og skatter) tilpasset efter deres størrelse og sammensætning. Jf. den samlede liste over indikatorer: http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/common_indicators_en.htm.

sammen med antallet af besøg hos den alment praktiserende læge eller speciallæge inden for de seneste 12 måneder.

9 - Lavindkomstprocent på et givet tidspunkt - EU

Andel af personer med en indkomst under lavindkomsttærsklen beregnet i indkomståret 2004 korregeret for inflation i løbet af årene.

10 - Beskæftigelsesfrekvens for ældre arbejdstagere - EU

Personer i beskæftigelse i aldersgrupperne 55–59 og 60–64 udtrykt som en andel af den samme aldersgruppe.

11 – Risiko for fattigdom for personer i beskæftigelse - EU

Personer, der er registreret som beskæftiget, og som risikerer at blive fattige.

12 – Erhvervsfrekvens - EU

Andel af beskæftigede og ledige ud af den samlede befolkning i den erhvervsaktive alder 15-64.

13 – Regionale forskelle – variationskoefficient for beskæftigelsesfrekvenser - NAT

Standardafvigelse for regionale beskæftigelsesfrekvenser delt med det vægtede nationale gennemsnit.

14 – Samlede udgifter på sundhedsområdet pr. indbygger - NAT

Samlede udgifter på sundhedsområdet pr. indbygger i KKP.